

EU:s öppenhetsförordning – nytt ändringsförslag

Justitiedepartementet

2011-04-20

Dokumentbeteckning

KOM (2008) 229

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar (omarbetning)

KOM (2011) 137

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 1049/2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar

2007/08:FPM117

Tidigare faktapromemoria i ärendet

Sammanfattning

Kommissionens föreslagna ändringar i den s.k. öppenhetsförordningen syftar till att tekniskt anpassa förordningen till artikel 15 FEUF, som utvidgar allmänhetens rätt till tillgång till handlingar till att omfatta EU:s samtliga institutioner, organ och byråer. Enligt kommissionen ska förslaget inte påverka det pågående förfarandet för en omarbetning på grundval av ett tidigare lagt förslag (KOM(2008) 229).

Regeringen är positiv till förslaget. Sverige har under lång tid agerat för att allmänheten genom regler om handlingsoffentlighet ska ges rätt till tillgång till handlingar som innehas av alla EU:s organ.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Öppenhetsförordningen antogs under det svenska ordförandeskapet år 2001. Förordningen innebär att alla handlingar som finns hos Europaparlamentet,

rådet och kommissionen (institutionerna) är offentliga om inte innehållet omfattas av något av sekretessundantagen i denna förordning.

2010/11:FPM97

Kommissionens ursprungliga förslag till omarbetning av öppenhetsförordningen lades fram den 30 april 2008. Kommissionen anförde i motiveringen till förslaget att öppenhetsförordningen tillämpats i sex år samt att rättspraxis har utvecklats varför institutionerna nu kan göra en bedömning av hur förordningen fungerar och ändra den enligt detta. Europaparlamentet röstade i mars 2009 igenom ett antal ändringsförslag, men beslutade att inte anta ett formellt yttrande. I december 2009 antog Europaparlamentet en resolution om Lissabonfördragets betydelse för förhandlingarna. Någon tidplan för Europaparlamentets hantering av förslaget finns inte. Rådet har i en arbetsgrupp avslutat en teknisk behandling av kommissionens förslag och avvaktar Europaparlamentets yttrande.

I samband med Lissabonfördragets ikraftträdande uttalade kommissionen att det var upp till de lagstiftande parterna att inom ramen för den pågående översynen av öppenhetsförordningen föreslå anpassningar till den nya rättsliga grunden i artikel 15 FEUF. Mot bakgrund av den bristande händelseutvecklingen i de pågående förhandlingarna presenterar kommissionen nu ett förslag med sådana anpassningar. Förslaget är inte avsett att påverka förhandlingarna om det ursprungliga förslaget.

1.2 Förslagets innehåll

Förslaget innebär att öppenhetsförordningens tillämpningsområde utsträcks till samtliga EU:s institutioner och organ istället för att som idag vara tillämplig endast på Europaparlamentet, rådet och kommissionen.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget behandlar endast tillgång till handlingar som innehas av EU:s institutioner, organ och myndigheter. Gällande svenska regler berörs inte. Innehållet i förslaget får alltså inte någon påverkan på den svenska offentlighetsprincipen.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förordningen får inga budgetära konsekvenser.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar förslaget. Sverige har under lång tid agerat för att regler om handlingsoffentlighet ska gälla för alla EU:s organ. Nu finns en skyldighet för samtliga institutioner, organ och byråer att anta regler om

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Övriga medlemsstaters ståndpunkter är inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Någon inställning från rådet eller Europaparlamentet finns ännu inte.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden för allmänhetens tillgång till handlingar är numera artikel 15.3 FEUF. Rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet. Europaparlamentet har medbeslutanderätt.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget har presenterats i en rådsarbetsgrupp i april 2011. Det finns ännu ingen tidplan för de kommande förhandlingarna.

4.2 Fackuttryck/termer
